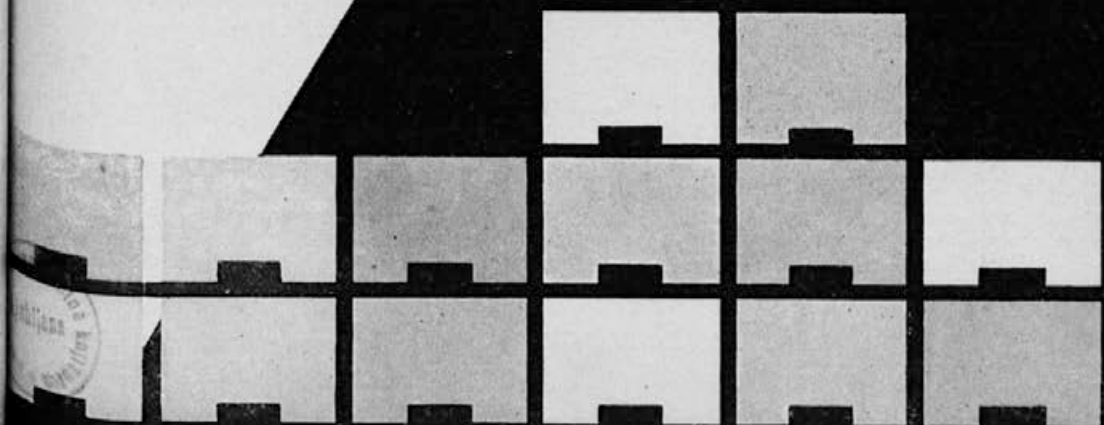

1962

LXIV - ŠT. 6

Slovenski
ČEBELAR

VSEBINA

Ivo Majcen: Naše dolžnosti in zahteve (Govor predsednika na občnem zboru ZCDS v Murski Soboti dne 15. maja 1962)	129
Edi Senegačnik: Naše čebele v juliju	134
Franc Grošelj: Bodočnost našega čebelarstva	135
J. W.: Matični mleček in moja bolezen	137
Franc Cvetko: Še nekaj o matičnem mlečku	138

NAŠA ORGANIZACIJA

Čebelarska samopomoč	141
Občni zbor čebelarskega društva za Maribor in okolico	142
Občni zbor čebelarske družine v Črnomlju	144
Občni zbor društva Krško	144

PANJSKA KONČNICA KOT UVODNA VINJETA

Egiptovski Jožef

NA OVITKU

Poročilo opazovalnic za mesec april. Obvestila Zveze. Mali oglasi.

List izhaja vsakega 24. v mesecu. Člani, ki plačajo letno članarino 900 din, ga prejemaajo zastonj. Izdaja ga Zveza čebelarskih društev za Slovenijo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 30, tisk Triglavsko tiskarna v Ljubljani, ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik: Vlado Rojec. Letna naročnina za nečlane 1000 din, za inozemstvo 1500 din. Posamezna številka na 32 straneh stane 120 din, na 16 straneh 60 din. Odpovedi med letom ne upoštevamo. Kdor plačuje članarino v obrokih, se s prvim obrokom zaveže, da jo bo do konca leta v celoti poravnal. Isto velja za naročnino. Številka čekovnega računa pri Narodni Banki v Ljubljani, Miklošičeva cesta

NAŠE DOLŽNOSTI IN ZAHTEVE*

IVO MAJČEN

Ko smo sklenili, da naj bo letošnji občni zbor Zveze na Štajerskem v Slovenskem Prekmurju, nas ni vodila samo želja, da bi se поблиže seznanili s tamkajšnjimi čebelarji in čebelarskimi razmerami, ampak tudi ugotovitev, da je naša čebelarska organizacija ravno na Štajerskem najnaprednejša, najbolj množična in najbolj delavna. Zato je prav, da se tudi čebelarji drugih slovenskih pokrajin поблиže seznanijo z njo.

Ni slučaj, da je tako! Štajerci so že od nekdaj dobri čebelarji. Če se ozremo samo na kratko nazaj v čebelarsko preteklost, lahko ugotovimo, da je bilo čebelarstvo na Štajerskem že poprej prav lepo razvito in da ga je od 15. stoletja dalje pospeševalo zlasti sejanje ajde in kasneje veliki nasadi akacije. V listini iz leta 1704, ki jo hrani državni arhiv v Budimpešti, se omenja, da so vojaki Vojne krajine, ko so operirali proti Krućem, odnesli z beltinškega gospostva 1679 panjev čebel. Iz popisa iz leta 1709 je razvidno, da je znašala desetina medu na istem gospostvu 52 centov in 23 liber, leta 1711 pa 52 centov. Ker je bila desetina le deseti del pridelka, je bil celotni pridelek vsaj 520 centov ali približno 30.000 kg, ki ga je moglo nabrati kakih 8 do 10 tisoč panjev čebel.

Prvi slovenski čebelarski knjigi sta izšli na Štajerskem, in sicer prevod Janševega Popolnega nauka o čebelarstvu leta 1792 in Dajnkovo Čelarstvo leta 1831.

* Govor predsednika na XI. občnem zboru Zveze čebelarskih društev Slovenije v Murski Soboti dne 13. maja 1962.

Dne 6. decembra 1961 je poteklo 100 let, kar se je rodil pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah Ivan Jurančič, znameniti slovenski čebelar, prvi čebelarški potovalni učitelj, pisatelj in organizator slovenskega čebelarstva zlasti na Štajerskem, ki je v času najhujše germanizacije budil med štajerskim ljudstvom slovensko narodno zavest.

Ni torej slučaj, da so čebelarji slovenske Štajerske tudi v novi domovini ostali močni pobudniki naše organizacije, da goje še nadalje napredne tradicije slovenskega čebelarstva.

Še nekaj nas je vodilo, da smo se odločili zborovati vsako leto v drugem kraju. Želimo se namreč iztrgati iz ozkih cehovskih spon, naše probleme in težave iznesti pred vso slovensko javnostjo in jih postaviti kot del naše družbene in gospodarske problematike. Take in podobne javne manifestacije slovenskih čebelarjev lahko največ doprinesejo k uspešnemu in hitremu reševanju naših problemov.

Ce sem dejal, da naj bi bil naš občni zbor vsako leto neke vrste manifestacija, sem to rekel namenoma, ker se mi zdi, da se tako naša osrednja organizacija kakor tudi čebelarška društva sicer vse preveč zapirajo sama vase, v svoj ozek krog, kakor so se nekoč zapirali vase srednjeveški cehi. Verjetno je tega še kriva tradicija izpred vojne, verjetno naša premajhna zavest, da čebelarji z gojenjem čebel vsaj toliko koristimo skupnosti kakor samim sebi. Posledica tega je, da javnost ni informirana ali je premalo informirana o našem delu, da gleda na čebelarstvo kot na družbo penzionistov in posebnicev ter na čebelarstvo kot na nepomembno gospodarsko panogo. Menim, da vse to ni prav, da moramo zlomiti obroč, s katerim se oklepamo, da moramo ljudem pojasniti, kaj čebelarstvo pomeni ne le zaradi produkcije medu in voska, ampak tudi zaradi opravevalne službe, nato pa zahtevati, da dobi od ustreznih činiteljev tisto materialno in moralno pomoč, ki je potrebna, da bo moglo to svojo nalogo opravljati.

Po mojem mnenju bi bilo potrebno za čebelarstvo zbuditi večje zanimanje pri SZDL, kmetijskih in gospodarskih odsekih, občinskih in okrajnih ljudskih odborih in pri drugih družbenopolitičnih in gospodarskih forumih. Pri SZDL imamo n. pr. posebne komisije za delo in povezavo z društvi. Le v nekaterih krajih te komisije sploh vedo za obstoj čebelarskih društev, z njimi sodelujejo in usmerjajo našo dejavnost. Zgrešeno bi bilo, če bi krivdo za pomanjkljivo sodelovanje prevrgli na komisijo SZDL. Premajhno sodelovanje in povezanost je posledica našega slabega dela. Nadalje lahko ugotovimo slabo povezanost naših društev z upravnimi organi občinskih in okrajnih ljudskih odborov. Slaba povezanost s temi ima brez dvoma škodljive posledice za razvoj čebelarstva. Na naših sestankih in občnih zborih zelo pogosto ugotavljamo te pomanjkljivosti in prihajamo do zaključka, da za čebelarstvo ni pravega razumevanja in da se mu ne nudi potrebna materialna in moralna pomoč, pozabljamo pa poiskati prave vzroke za tako stanje. Te vzroke moramo predvsem iskati pri sebi.

Dolžni smo opozarjati vse pristojne forume na težko popravljive posledice, če se bo čebelarstvo zanemarjalo, če se bodo širili razni plantažni nasadi in razvijalo semenogojstvo, a ne bomo vzporedno poskrbeli za čebele, da opravijo opravevalno službo.

Na drugi strani pa bi bilo potrebno opozoriti odločujoče organe, da se pri vseh ukrepih, ki jih delajo v zvezi s čebelarstvom, posvetujejo s čebelarskimi organizacijami in čebelarji sploh, saj naš sistem družbenega upravljanja in delavskega samoupravljanja od njih to tudi zahteva. Žal, doslej vedno ni bilo tako. Večkrat so odločali o takih stvareh posamezniki, ki seveda za svoja dejanja ne odgovarjajo nikomur. Toda čebelarji ne smemo čakati, da nas bo kdo klical. Kot državljani in kot čebelarji imamo pravico, da povemo svoje mnenje in zato ga povejmo odkrito in javno!

Ena takih zadev, o kateri bi ne smeli molčati, je v zadnjem času neodgovorno opuščanje čebel na državnih posestvih, kmetijskih zadrugah in celo na kmetijskih šolah. Če vprašaš direktorja takega posestva, predsednika zadruga ali upravitelja šole, zakaj je bilo čebelarstvo ukinjeno, ti na primer reče: »To zahteva od nas gospodarski račun, kajti desetletno povprečje našega čebelarjenja je pokazalo, da smo delali z izgubo.« In če ga nadalje vprašaš, kako to, ti pove: »Donos medu in voska ni kril niti stroškov za sladkor, ki smo ga potrebovali za zimsko krmljenje čebel.« To mu moraš verjeti, težko pa razumeš, da tak človek ne ve, da je imelo n. pr. sadjarstvo in semenogojstvo na njegovem posestvu prav zaradi čebel vsaj 10-krat tako velike koristi, kot so jih dale čebele z donosom medu in voska. Seveda te koristi niso zapisane v čebelarskih računskih knjigah, ampak v knjigah, ki jih vodijo za sadjarstvo, semenogojstvo itd. Opuščanje čebel na teh posestvih in šolah jim je torej v velikansko škodo in jih je treba zato odločno opozoriti, da kaj takega ne delajo, ampak da nasprotno čebelarstvo uvajajo.

Prav tako je, če se izrazim milo, nepremišljena zahteva, ki je bila izrečena na nekem čebelarskem posvetovanju na višji ravni, da je treba znižati število privatnih čebelarstev, da se bodo lahko razvila socialistična velečebelarstva. Nič nimamo proti tem, celo kritiziramo opuščanje čebelarstev na državnih in zadružnih posestvih ter kmetijskih šolah. Dolžni smo opozoriti na naslednje: Prvič, privatno čebelarstvo že tako in tako propada zaradi vse slabših pašnih razmer. Drugič, prav ta mala čebelarstva, ki so raztresena vsepovsod po deželi, opravljajo neprimerno večjo nalogo kakor še tako veliko socialistično čebelarstvo, ki sloni samo na pridobivanju medu in voska. In tretjič, čeprav so bila po vojni organizirana že nešteta taka čebelarstva, do danes še ne vemo, ali imajo za svoj obstoj primerne, zlasti pašne pogoje. In slednjič, zgledi tako zahodnih kakor vseh vzhodno evropskih socialističnih držav kažejo, da povsod z vsemi močmi poleg socialističnih čebelarstev načrtno podpirajo tudi majhna privatna čebelarstva, zavedajoč se, da opravijo prav ta pomembno nalogo v kmetijskem gospodarstvu.

Ker sem že omenil, da danes pri nas čebelarstvo počasi propada, naj navedem nekaj vzrokov za to. Pašne razmere se zaradi skrbnejše obdelave zemljišč slabšajo, dolinske gozdove izsekujejo ter iztrebljajo predvsem akacijo in kostanj. Ajda je za naše agronome plevel. Ne moremo se sicer izogniti vsaj nekaterim tu navedenim ukrepom, ker so za večjo proizvodnjo potrebne arondirane površine in sodobnejša obdelava zemlje, pogrešamo pa pri tem načrtne nadomestitve čebelje paše z rastlinjem, ki bi bilo v korist tako gospodarstvu kakor čebelarstvu.

V bivši Jugoslaviji je čebelarska organizacija, ki je dobivala podporo od oblasti in si s svojo dejavnostjo tudi sama ustvarjala dohodke, lahko

sama skrbela za zatiranje čebeljih bolezni. Reči moramo, da je bila Slovenija zgled drugim glede zdravja čebel. Odkar je veterinarska služba prešla na samofinanciranje, se le malo ukvarja s preprečevanjem in zatiranjem čebeljih bolezni, Zveza pa nima sredstev, da bi take široke akcije organizirala in zato čebelje bolezni vsako leto uničijo večje število panjev.

Doslej je do neke mere pri tem pomagal DOZ, ki je vpeljal kolektivno zavarovanje čebel. Bojimo pa se, da bo tudi ta pomoč usahnula z decentralizacijo DOZ-a, posebno na področju preventive. Naše mnenje je, da je treba, če hočemo dvigniti čebelarstvo na primerno raven, predpisati obvezne preglede čebel vsako leto. Veterinarska služba naj bi se pri tem naslonila na čebelarstvo organizacijo, ta pa naj bi izpopolnila kader čebelarstvih izvedencev za čebelje bolezni.

Ob vse slabših pašnih razmerah bi bilo še toliko bolj potrebno urediti dobro obveščevalno službo, ki bi pravočasno javljala zlasti medenje iglavcev. ZČDS ne more take službe centralistično organizirati, pač pa bi morala to nalogo prevzeti društva. Obstoječe opazovalne postaje bi morale biti prav tako vključene v obveščevalno službo. Ugotovitve opazovalnih in obveščevalnih postaj bi se morale zbirati na nekem določenem mestu in odtod naj bi dobivala obvestila vsa zainteresirana čebelarstva. Prav tako bi bilo potrebno, da bi društva uredila pašne katastre, in sicer sama, v kolikor za to ne kažejo zanimanja pristojni občinski upravni organi. Na drugi strani bi morala društva izločiti iz svojih vrst vse tiste, ki iz gole nevoščljivosti uničujejo z najrazličnejšimi sredstvi čebelje družine, pripeljane na pašo od drugod. Take primere ugotavljamo vsako leto. Povzročena materialna škoda sicer ni velika, tem večja pa je moralna škoda, saj mečejo ti primeri temno senco na vse slovenske čebelarje.

Vsako leto razpravljamo o nedelavnosti nekaterih čebelarstvih društev in družin. Nedelavnosti je največkrat krivo članstvo, ker noče razumeti, da lahko le z delom in združenimi dosežemo to, kar bo v korist nam in vsemu našemu čebelarstvu. Drugod zopet sloni vse delo na posameznikih. To so največje slabosti, proti katerim bo treba odločneje nastopiti. Tudi premajhna požrtvovalnost posameznih odbornikov v odboru Zveze hromi njeno delo in zato bo treba zlasti poskrbeti, da vključimo v njen odbor mlajše in delavljnejše ljudi.

Ceprav vemo, da s samimi priznanji ne bomo poživeli našega dela, smo vendar že na lanskem občnem zboru sklenili, da bomo odlikovali najzaslužnejše in najbolj delavne čebelarje. Lani smo odlikovali z redom za čebelarstve zasluge prve stopnje tovariše Avgušтина Bukovca, Petra Močnika in Franca Resmana, letos pa tovariše Slavka Raiča, Ivana Žontarja in Franca Vadnala.

Delo Zveze čebelarstvih društev Slovenije se je v pretekli poslovni dobi v glavnem odvijalo v že ustaljenih oblikah. Naj tu posebej opozorim na prosvetno-izobraževalno delo, ki ni bilo majhno. V razne kraje Slovenije smo pošiljali predavatelje, kjer so z živo besedo, včasih pa tudi s filmom širili strokovno obzorje naših čebelarjev. Skrbeli nismo samo za odrasle, predavatelje smo pošiljali tudi na razne šole, kjer imajo pionirske čebelarstve krožke. Mnogo sredstev in tudi dela je zahtevalo izdajanje našega

glasila. Trudili smo se, da je list redno izhajal in da je bila njegova vsebina prilagojena povprečnemu nivoju naših čebelarjev, čeprav je krog dopisnikov in piscev silno ozek in zelo počasi raste.

Povezanost Zveze z društvi ni bila vedno najboljša. Na občne zборе društev smo sicer pošiljali delegate in, če je bilo le mogoče, smo ugodili prošnjam za filme in predavatelje, vendar to ni dovolj. Vsa ostala povezanost z društvi je le preveč slonela na dopisovanju. Menim, da moramo tu ubrati nova pota in z društvi imeti več živih — osebnih stikov.

V stalni povezanosti smo bili s čebelarji iz Zagreba. Po vsej verjetnosti bi bili ti stiki še dosti trdnejši, če bi imeli Hrvati svojo čebelarsko organizacijo.

Naša povezanost z republiško veterinarsko službo je bila še dosti dobra in le temu sodelovanju se je zahvaliti, da je zagledal beli dan priročnik za čebelarsko izvedeniške tečaje.

Zvezi je uspelo letos izločiti iz nacionalizacije trgovske prostore, ki so bili njena last. Izkoristili smo lansko pooblastilo občnega zbora in del teh prostorov prodali z namenom, da si zgradimo nove, primernejše za delo čebelarske organizacije. Upamo, da bo tudi to prispevalo k okrepitvi našega dela.

Problemi o katerih sem tu govoril, niso vsi, so pa taki, da je od njih rešitve odvisna nadaljnja rast našega članstva in naše organizacije. Na koncu naj se dotaknem samo še enega. Predvsem je potrebno razčistiti vprašanje čvrste povezanosti naših društev in družin z vsem družbeno-političnim in gospodarskim življenjem področja, na katerem delujejo. V zvezi s tem je treba spregovoriti o določeni reorganizaciji društev. Menim, da moramo čim prej pristopiti k tej reorganizaciji in nova društva spraviti v območja politično-teritorialnih enot. V vsaki občini naj bi bilo eno čebelarsko društvo, to pa naj bi imelo v skladu z obsežnostjo in posebnostjo terena potrebno število družin. Le tako bomo lahko dosegli boljše povezavo naših organizacij s pristojnimi organi občin in okrajev ter boljše vsklajenost našega dela z delom ostalih družbenih faktorjev. Taka povezanost naših organizacij z življenjem terena pa je osnovni pogoj za uspešno reševanje prej naštetih problemov in seveda prav tako za uspešen razvoj čebelarstva na sploh.

Slovenski čebelarji ne moremo in ne smemo ostati izolirani ali celo vključeni v neke cehovske verige. Kakor smo na vseh ostalih področjih družbenega življenja aktivni člani naše socialistične družbene skupnosti, taki moramo biti tudi kot čebelarji. Ne bomo prekrizanih rok čakali jutrišnjega dneva. Še bolj aktivno se bomo vključili v razvijajoči se sistem družbenega upravljanja, povsod opozarjali na čebelarske probleme in terjali rešitev naših upravičenih zahtev. Ne bomo to delali iz osebnih koristi, ker teh ne iščemo. Dolžni pa smo opozarjati na vse probleme, ki škodljivo vplivajo na razvoj čebelarstva kot gospodarske panoge, ker pomeni zaostajanje v eni panogi zaviranje razvoja ostalih panog našega gospodarstva. Če bomo tako delali, ne bomo samo opravili svoje državljanske dolžnosti, ampak doprinesli svoj delež tudi k nadaljnjemu razvoju družbenega upravljanja pri nas. In tako bomo postali še bolj aktivni ustvarjalci naše jugoslovanske socialistične skupnosti.

NAŠE ČEBELE V JULIJU

EDI SENEGACNIK

Ta mesec je navadno najbolj kritičen glede paše; ako ne zamedijo gozdovi, nastane brezpašna doba, ki pogosto tako oslabi čebelje družine, da potem ne morejo dobro izkoristiti jesenske bere. Potem tudi matica jeseni ne zalega v zadostni meri. V družini je premalo mladih čebel, ki bi lahko negovale in grele čebelji zarod. Kdor hoče imeti jeseni močne družine, mora zdaj skrbno paziti, da ne bo matica prenehala zalegati. Temelje za moč čebeljih družin v prihodnji pomladi polagamo že sedaj. Zares bi bilo usodno, če bi jih v juliju zanemarili in prepustili lastni usodi.

Na kostonjevi paši so dosegle družine svoj višek. Z dragoceno obnožino so zatrpale sate v plodišču in celo v medišču. Ta prepotrebni kruhek bo prišel izredno prav v prihajajoči brezpašni dobi. Ko se bo začela jesenska paša, ne bo te obnožine nikjer več. Namesto nje bomo opazili v panjih obilo mladih čebel. Kar veselje bo pogledati take družine. Zato bodo na jesenski paši močne. Ob tolikih mladih čebelah bo potem matica izdatno zalegala in tudi v zimo bodo šle družine z mladimi čebelami, ki se bodo izvalile med jesensko pašo. Te mlade čebele bodo zdrave in odporne, tako da čebelar spomladi ne bo tožil o nosestavosti in neprijetnih izgubah. Prav v obilici obnožine vidijo strokovnjaki poroštvo za zdravje čebeljih družin spomladi.

Družine so dosegle svoj višek v juniju. Ob količkaj dobri paši so se morale primerno razviti in napolniti medišča. Matica je doslej zalegala z največjo vnemo, zdaj pa bo nekoliko popustila. Čebelar naj skrbno pazi, da pri morebitnem točenju ne bo odvezel vsega medu. Družinam naj pusti za razvoj in obstoj vsaj dva do tri sate medu. Tako bo v panjih zlata rezerva in dovolj hrane, da matica ne bo popolnoma prenehala zalegati, čeprav v naravi ne bo nobene paše. Kdor pa bi iztočil ves med, ta naj skrbi za to, da ga bo nadomestil s sladkornim testom, s suhim sladkorjem ali sladkorno raztopino. Kjer ni dovolj obnožinske paše, tam dodajmo sladkornemu testu ali suhemu sladkorju posneto mleko v prahu in jajčni prah. Na 1 kg sladkorja damo 10 dkg mleka v prahu in vsaj 5 dkg jajčnega prahu, ki ga izdeluje tovarna v Murski Soboti. Jajčni prah bo mogoče dobiti pri naši Zvezi, mleko v prahu pa ima vsaka trgovina.

Ker je gozdna paša pogosto problematična, dajmo čebelam v pitalnike nekaj testa ali suhega sladkorja. Če ne bo paše, bodo pridno jemale sladkor in matice bodo kljub temu zalegale. Ako pa bi bila dobra paša, se za dodano hrano ne bodo mnogo menile. Ob gozdnih pašah pogosto primanjkuje obnožine, zato bosta mlečni in jajčni prah nadomestila manjkajoče beljakovine in družine nam ne bodo slabele. Hojeva paša je vselej izpraznila panje. Vzrok je v prvi vrsti v pomanjkanju cvetnega prahu. Tudi počrnelost, ki se pojavlja v tem času, pripisujejo pomanjkanju beljakovin. Sploh bi bilo prav, ko bi vsi naši čebelarji julija napolnili pitalnike z opisano hrano. Potem ne bo prav nobenih skrbi za nadaljnji razvoj in obstoj čebeljih družin.

Julija še enkrat temeljito preglejmo vse družine, preden jih prepeljemo v jesensko pašo. Poskrbimo za mlade matice in odstranimo stare, saj je zdaj najlepši čas za to. Pazimo na letošnje roje in rezervne družinice ter glejmo,

da imajo dovolj hrane in da jih močnejše družine v brezpašnih dneh ne izropajo. Iz plodišč prestavimo v medišča gradilnike in jih nadomestimo z mladimi sati iz medišča! Slabe družine združimo, pustimo pa jim mlade matice! Posebno skrb posvetimo vzreji matic! Ob cvetenju kostanja je najprimernejši čas za vzrejo. Ako nismo sami vzredili dovolj dobrih matic, jih skušajmo dobiti od kakega zanesljivega vzrejevalca. Prihodnje leto jih bomo primerjali s svojimi in, če bodo dobre, jih bomo obdržali ter z njimi zboljšali svoje pleme.

Čebelarji še vedno upamo na dobro gozdno pašo. Pazimo, da ne bomo nakopičili na enem samem mestu preveč panjev, zlasti če nam je dovolj prostora na voljo. Skrbimo, da bo v bližini dovolj vode, posebno če krmimo s suhim sladkorjem ali s testom. Že sedaj premislimo, kam bomo šli na jesensko pašo, če je doma ne bo dovolj. Pomislimo pa tudi na prazne posode, ki že nekaj let niso videle medu. Za vsak primer jih le pripravimo! Moja srčna želja je, da bi jih letos vsi naši čebelarji do kraja napolnili.

BODOČNOST NAŠEGA ČEBELARSTVA

FRANC GROSELJ

Že dve leti sem naročnik Slovenskega čebelarja. V vsem tem času pa sem zasledil le malo člankov, ki bi jih napisali mladi ljubitelji čebel. Starejši čebelarji gledajo čedalje bolj pesimistično na bodoče čebelarstvo, še bolj pa jih vznemirja misel, da ni mladih sil, ki bi jih nadomestile. Proč s pesimizmom! Kličem vsem mladim, naj pokažejo z delom in oglašanjem v našem glasilu, da slovensko čebelarstvo ne bo propadlo. Mi ga bomo morali razvijati in prilagajati sodobnim potrebam.

Da pa bomo znali prijeti na pravem mestu, moramo dobro poznati razvojno pot te kmetijske panoge. Ne zanimajo nas prvi začetki gojenja čebel. Oglejmo si samo zlato dobo slovenskega čebelarstva v 18. in 19. stoletju!

Edini predstavnik slovenskega življa je bil tedaj kmet. Močno navezan na svojo zemljo, je gojil tudi čebele. Te so mu poleg gospodarskih koristi nudile še razvedrilo po težkem delu na polju.

Zamislimo si nedeljsko vzdušje v tistem času. Sonce meče žarke na zlata polja, gaje in holme ter obseva lepe hišice, da se svetijo, kot bi bile iz kararskega marmora. Zrak je poln šumov, šumov, ki vznemirijo in osrečijo še tako mrzlo srce. Pomlad je razprostrla svoje darežljive roke čez deželo. Od cerkvice na griču se spuščajo praznično oblečeni vaščani in hite proti domu. Tam se zbirajo pod lipami in si pripovedujejo različne dogodivščine. Casa je dovolj. Ta ali oni očanece povabi družičino k svojemu uljnaku. Ponosno jim pokaže svoj zaklad. Pisane končnice in veselo izletavanje čebel, vse to napravi na družbo mogočen in nepozaben vtis. Gospodar pri-
nese lonec z medom, kar posebno hitro privabi otroke. Idila, kot jo je naslikal Maksim Gaspari!

Tako je preživel nedelje naš kmet. Čebelarstvo je bilo tedaj res poezija kmetijstva. To dokazujejo tudi umetniško poslikane panjske končnice, ki slovijo daleč po svetu kot edinstveni primer naše ljudske umetnosti.

Kako pa se je razvijalo čebelarstvo kot gospodarska panoga? Slovenija je dežela, ki leži na križišču važnih poti. Zaradi ugodne lege se je trgovina v njej živahno razvijala. Razen s poljedelskimi pridelki je začel kmet trgovati tudi s čebelami. Odlične lastnosti naše sivke so ji pripomogle, da so jo čislali daleč naokoli. Čebelarji so prodajali roje kar v kranjičih, saj so se ti izkazali kot odlični panji za razpošiljanje. Trgovina s čebelami se je najbolj razmahnila proti koncu 19. stoletja. Tako je imel čebelar poleg duševnih užitkov še gospodarske koristi od čebel. Zavedati se moramo, da je bil mimo trgovine tudi pridelek medu in voska precejšen. Jesensko zalogo so si nabrale čebele na ajdi, pa še za čebelarja je ostalo dovolj ajdovca.

Po prvi svetovni vojni so se splošne družbene razmere naglo spreminjale. Na deželo je prodirala industrializacija. Manjši gospodarji so zapuščali kmetije in odhajali v mesta. Industrija je močno posegla tudi v notranje življenje na vasi. Kmet je imel vedno manj prostega časa. Zemljo je moral bolj obdelovati, če se je hotel obdržati. Pojavili so se modernejši načini obdelovanja zemlje, gnojenje z umetnimi gnojili, uporaba različnih strojev in podobno. Vse te spremembe so porušile prej tako trdno ravnotežje v naravi. Intenzivno kmetovanje je povzročilo, da so začele sčasoma zginjati s travnikov medovite rastline. Vsako ped zemlje so čim koristneje izrabili. Napreden poljedelec je stremel, da bi uničil ves nadležen plevel in ga nadomestil z zeleno travo. Revolucijo v kmetijstvu pa je najbolj občutil čebelar. Slabšal se je donos in čebelnjaki so se začeli prazniti. Čebelarstvo je nazadovalo. Tega niso preprečili niti novi moderni načini čebelarjenja niti nova odkritja.

Po vseh teh razmišljanjih nam postane jasno, da je propad čebelarstva zgodovinska nujnost. Edino, kar ga je še držalo pokonci, sta bila čebelar in čebelarska organizacija. Vsako gibanje proti razvoju pa postane sčasoma reakcionarno, nazadnjaško. Tako je bilo tudi s čebelarji. Krčevito so se oprijemali starih načel, sanjali o starih časih in iskali primeren izhod iz zagate. S socialistično družbo so se pogoji za uspešno čebelarjenje še bolj odmaknili od čebelarja, prepad pa se je še bolj povečal.

Naša naloga je, da najdemo pravo rešitev in se je držimo. Zlati časi se ne bodo povrnil. Utrtiti moramo novo pot, ki bo šla hkrati vzporedno s splošnim gospodarskim razvojem. Takšna pot nam bo pogoj za uspeh.

Zadnje čase se veliko govori o čebelarskih podjetjih, ki naj bi bila taka rešitev. Pravo sliko nam bo prinesel čas. Dejansko pa ta podjetja s svojo visoko planirano produkcijo niso drugačna od individualnega čebelarstva. Enkrat za vselej si moramo vbiti v glavo, da muha ne da kruha.

Čebelar ve, da imata glavno korist od njegovih čebel sadjar in poljedelec. Rešitev je torej tu. Večja čebelarstva bi lahko prepeljavala čebele po potrebi iz kraja v kraj in zaračunavala usluge, ki jih nudijo čebele rastlinam. Morda bi se bolj splačalo gojiti čebele kar na sadjarskih obratih. Možnih je še nešteto variant, toda osnova bodočega čebelarstva bo opravevanje kulturnih rastlin. Morebitni pridelek medu in voska ne bo odločal.

Do teh zaključkov sem prišel na osnovi poznavanja zgodovinskega razvoja čebelarstva po metodah dialektičnega materializma. Prepričan sem, da čebelarstvo ne bo propadlo, temveč da se bo še dalje razvijalo in stopalo vzporedno s splošnim razvojem našega gospodarstva.

MATIČNI MLEČEK IN MOJA BOLEZEN

J. W.

Vse je tako kazalo, da zame ne bo več veselih in prijetnih dni, da ne bo več zadovoljstva ob večeru življenja.

Zapustil sem pred dvema letoma kliniko za živčne in duševne bolezni v še »lahni fazi« ter tako po dveh mescih zdravljenja in »počitka« zopet prijel za delo. Lahna depresija (otožnost) je sčasoma skoroda nezaznavno prešla v hujšo fazo. Svojega dela kljub vsem nevšečnostim, ki so spremljale bolezen, nisem opustil. Kakor prej sem tudi zdaj zopet iskal pomoči pri zdravniku za živčne bolezni. Tablete Marselid, ki mi jih je predpisal in jih naročil iz sosednje Avstrije za drag denar (tu pri nas še niso na trgu), so mi počasi lajšale trpljenje.

Kakor vsako številko Slovenskega čebelarja, sem prebiral tudi zvezke letnika 1960. V le-teh so bili zame posebno privlačni znanstveni sestavki o matičnem mlečku izpod peresa dr. Jurija Senegačnika. Njegovi članki so mi bili v tistih dneh pomemben kašipot. Hitro sem si nabavil kljub precej visoki ceni lonček medu z matičnim mlečkom. Samega sebe sem tolažil: »Če ti zdravilo ne bo pomagalo, ti telesno prav gotovo ne bo škodovalo, kvečjemu le materialno!« Pri uživanju sem ravnal zelo natančno in ga jemal redno vsak dan na tešče malo stekleno žličico. In poglej ga šmenta! Že približno po štirinajstih dneh sem čutil znatno olajšanje. Kupil in izpraznil sem še dva lončka s 15 dkg medu in enim gr mlečka. Ne smem pozabiti omeniti, da sva jemala ta »življenjski eliksir« oba, moja »boljša polovica« in jaz v enakih količinah in ob istem dnevnem času. Jaz, kot rečeno, proti depresiji, ona pa z namenom, da si olajša neprijetnosti mene, katerih ni hotelo biti konec. Vročični napadi so jo neprestano mučili že skoraj deseto leto. Dan za dnem jo je v kratkih ali daljših presledkih polivala vročina po vsem telesu. Kadar se je to zgodilo, je celo ob mrzlih dneh pogosto stopila od razgretega štedilnika k odprtemu oknu. In posledice takega nepremišljenega ravnanja niso izostale: k drugim bolečinam se je pridružil še prehlad. Toda hvala Ambrožu, patronu čebelarjev! Tudi njej je mleček pomagal in ji prinesel splošno olajšanje. Danes, kakor pravi, je najhujše za njo. Prebolela je muke, ki so jo nenehno spremljale ne le na njenem domu, marveč tudi na izletih, v kinu, gledališču itd. Premagana je pošast, ki se je vselila v njeno telo in ni mirovala ne podnevi ne ponoči. Vročina, ki je prej žarela po vsem telesu, pojema in upanje je, da bo kmalu napočil dan popolne ozdravitve.

Verjemite mi, zadovolneje gledam sedaj v bodoče dni. Z menoj se raduje tega uspeha ne le žena in najini otroci, ampak tudi čebelar, ki mi je pripravil to čudodelno slaščico in okrepcilo.

Vsem, ki vas muči utrujenost — v kateri koli obliki se že pojavlja — povem, da je nama matični mleček resnično pomagal. Zato se ne obotavljajte in poskusite te dobrote tudi vi! V meni ni več otožnosti, medtem ko mi je bilo prej včasih, zlasti v jutranjih urah, tako hudo, da sem, odkrito rečeno, mnogokrat mislil na vrv ali drdrajoča kolesa železniških vozil. Zanimala me ni prav nobena stvar, skratka: otopel sem v pravem smislu

besede. V prostem času so mi bili pred obolenjem izleti v naravo, posebno hoja s tovarišem po strmih pobočjih Polhograjskih Dolomitov največje razvedrilo. Toda v času napadov ti izleti niso bili več privlačni; šel sem brezcutno mimo še tako zanimivih pojavov v naravi. Vse, prav vse je bilo za moje oči in druge čute dolgočasno, lahko rečem: odvratno. Knjige in revije, ki so bile desetletja moje najljubše spremljevalke in tolaživke, sem odložil že po prebranju prvih stavkov. Da, bal sem se sonca, bal sem se nočne teme; strah, nepopisen strah me je venomer mučil.

Danes, po treh kurah, po treh lončkih medu z matičnim mlečkom zopet rad berem, rad delam; posebno rad se sprehajam po svetlih jasih, po zelenih tratih in holmih, po temnih grapah in gozdovih. Mikajo me strme, krušče se stene bližnjih Dolomitov. Vsaka, še tako neznatna bilka vzbuja v meni zanimanje kakor nekoč, ko še nisem poznal te bolezni. Od tedaj, ko so skoraj popolnoma prenehali v meni občutki otožnosti, je preteklo že več kot leto dni in reči moram, da se počutim nadvse dobro. Spim trdno, tek imam izboren, kolesarjenje mi ne dela težav, niti hoja po še tako strmih pobočjih, kljub temu, da sem prekoračil 60. leto starosti. Notranji organi delujejo brez bistvenih motenj. Radvoden pa sem, koliko časa bom o sebi lahko trdil, da sem »nekako« zdrav.

No, in za vse svetle dneve, ki so se zvrstili po prestani bolezni, gre posebna hvala čebelicam. Nenehno in brez kolebanja skrbijo ne le za ohranitev svojega plemena, temveč tudi za ohranitev človeštva. Vse svoje sile in svoje proizvode nudijo trpečemu človeku, nudijo vsej človeški družbi ne glede na to, da ta družba delo te živalske vrste in njenih varuhov-čebelarjev podcenjuje. Lahko trdim, da je razum gospodarstvenikov zaostal za razumom tistih, ki skrbijo za hiter razvoj tehnike...

ŠE NEKAJ O MATIČNEM MLEČKU

FRANC CVETKO

Približno pred šestimi ali sedmimi leti so se začeli čebelarji pri nas zanimati za matični mleček. Glasovi o njegovi vrednosti so prihajali od slovenskih čebelarjev, ki živijo onstran meje pod Italijo, deloma pa so nas o tem poučili tuji čebelarski listi. Ko sem opravljal tajniške posle pri Zvezi, se spominjam, da je prišel k meni neki čebelar — mislim, da je bil iz okolice Boršta ob progi Herpelje-Kozina—Trst — in hotel plačati naročnino za naš strokovni list. Pri meni v pisarni je bil takrat tudi R. M. Seveda sva oba z veseljem pozdravila tega slovenskega čebelarja ter ga začela spraševati o življenjskih razmerah in čebelarstvu v Italiji.

Po daljšem kramljanju nama je ta čebelar začel pripovedovati tudi o matičnem mlečku, češ kako zdravilen je za vse bolezni in kako ga upoštevajo tamkajšnji zdravniki. Seveda sva jaz in R. M. o tem pripovedovala našim čebelarjem, ki so postali pozorni na mleček, zlasti ker so v Italiji, Švici, Franciji in Nemčiji plačevali bajne vsote zanj. Tudi drugi domači čebelarji so kmalu nato začeli razširjati vesti o raznih dobrih lastnostih matičnega mlečka. Privlačna je bila predvsem njegova cena (3.000 din za

gram), kar je marsikoga zazibalo v visoko leteče sanje. Takrat so se hoteli čebelarji na vseh sestankih pomenkovati samo o pridobivanju mlečka in njegovi ceni. Ako je bilo na dnevnem redu predavanje o matičnem mlečku, so bili sestanki zelo obiskani.

Jaz se nisem mogel nikoli prav uživeti v to, da ima matični mleček kakšno zdravilno lastnost, vendar vam bom povedal, kako sem se zdravil z njim.

Boleham na oslabeledosti srca, kar je posledica pljučnice, ki me je napadla leta 1945. Imel sem vneta oba prekata in na obeh straneh tudi rebrno mreno. Pljučnico sem z zdravniško pomočjo premagal, toda srce se nikakor ni hotelo opomoči. Prvi srčni napad sem dobil leta 1950. Srce mi je močno in neenakomerno utripalo neprestano 6 ur. Seveda sem šel k zdravniku, ki pa mi je dal malo upanja za popolno ozdravitev. Napade dobivam večkrat še danes kljub zdravilom, ki jih uporabljam.

Nekateri naši čebelarji so mi zatrjevali, da so imeli pri raznih boleznih z mlečkom dober uspeh. Nikdo pa ni natančno vedel, koliko ga je treba vzeti in kdaj. Odločil sem se, da se bom tudi jaz poskusil zdraviti z mlečkom. Skrbelo me je samo to, kako bom od svojih 14 družin dobil potrebno količino primernih matičnikov, ker je bila leta 1959 slaba bera v Bački, kamor sva s tov. Miklavčičem peljala čebele na akacijevu pašo. Po tej paši je tov. Miklavčič zaradi obolelosti — imel je zlatenico — postavil čebele v svoj stalni čebelnjak v Šmartnem pod Šmarno goro. Ravno takrat je hoja zelo medila, on sam pa je moral iti v bolnišnico. Ker je imel zelo dobro razvite čebele, me je pred odhodom v bolnišnico prosil, naj mu pri vseh 32 družinah umorim matice. Bal se je namreč, da mu bodo zaradi dobre paše vse družine rojile. Takoj drugi dan sva šla z njegovo ženo k čebelam, da pomoriva matice. Ker so bile družine res dobro razvite, sva to delo šele v dveh dneh opravila. Po treh dneh sva šla pogledat, koliko matičnikov so čebele potegnile. Presenečenje je bilo veliko. Nekatero družino so imele tudi do 20 in več matičnikov, tako da sem jih nabral za sebe 60. Vsakega posebej sem brez žrke izpraznil v primerno temno steklenico, mleček pa zamešal z gostim medom. Vsi matičniki so po moji oceni dali skupno dobrih 5 gr mlečka. Matičnike sem spraznil z leseno žličko, za zajemanje obroka pa sem uporabljal stekleno.

Ker nisem pripisoval mlečku, kakor sem že omenil, posebne vrednosti, sem večkrat na dan vzel stekleno žličko in zajel iz steklenice strjen med, ga nesel v usta in žličko očistil z jezikom. Mislim, da sem v štirinajstih dneh pospravil ves med in 5 gr mlečka. Kljub temu nisem občutil na sebi nobene spremembe. Srce mi je še vedno nagajalo, noge v kolenih so bile trde, tako da sem se komaj povzpel po kakih stopnicah navzgor ali šel po njih navzdol. Mlečku nisem priznal prav nobenih lastnosti, ne slabih ne dobrih.

Proti koncu mesca junija sem neke nedelje šel k čebelam, ki sem jih z akacijevе paše v Bački prepeljal v Logatec. Paša v Logatcu ni bila obilna, zato sem imel pri čebelah malo opravka. Po končanem pregledu sem se odpravil proti postaji, spotoma pa sem zavil v bližnjo gostilno, da si utešim glad. Naročil sem pivo in telečjo obaro. Obare nisem še trikrat zajel, ko me je spreletela mrzlica in se mi je naredilo temno pred očmi. Srce mi je začelo izredno močno utripati. Polastila se me je taka slabost, da sem se bal,

da bom padel v nezavest. Plačal sem naročeno jed in pivo ter odšel na postajo, kjer sem legel v senci na travo in čakal uro in pol na vlak. Po vsem telesu sem čutil tako srbenje, da sem se moral nenehno praskati. Čez nekaj dni se mi je začela luščiti koža na rokah tako hudo, da sem bil v skrbeh, ker sem mislil, da me je napadla kakšna nova in nepoznana bolezen. Tudi nohti so mi začeli močno rasti na rokah in nogah, kar me je privedlo do tega, da sem začel misliti na reakcijo zaradi použitega matičnega mlečka. To je bilo tem bolj verjetno, ker so se mi tudi kolena omehčala in mi sedaj noge ne delajo nobenih težav pri hoji po stopnicah.

Po vsem tem lahko trdim, da je matični mleček res koristen za nekatere bolezni, ni pa za vse. Srce se meni ni popravilo po mlečku, pač pa poslabšalo, ker sem ga najbrž v kratkem času zaužil preveč.

To svoje doživetje z mlečkom sem povedal več zdravnikom, pri katerih sem iskal zdravja za srce. Vsak mi je rekel, da mi o tem ne more dati nobenega pojasnila, ker matičnega mlečka ne pozna.

Prosim tiste čebelarje, ki so se že zdravili z matičnim mlečkom, da povejo, kakšen uspeh so imeli z njim.

Te dni je v Črnučah praznoval 50. obletnico rojstva in hkrati 25-letnico čebelarskega delovanja France Šuštar. Sredi lepe dolinice, ki jo z vseh strani obdajajo gozdovi in travniki, stoji njegov dom, zraven pa vzoren čebelnjak, ki je kakor pisan šopek cvetja v okras vsej okolici. Kdor gre tod mimo na Rašico, zlasti še če je čebelar, se prijetno presenečen ustavi in občuduje skladnost pisanih barv na pročeljih panjev. Da bi še dolgo vrsto let uspešno čebelaril, je želja vseh članov čebelarske družine Stožice-Ježica.

Franček Sivic

CEBELARSKA SAMOPOMOČ

Na občnem zboru Zveze, ki je bil letos dne 13. maja v Murski Soboti, je predsednik tovariš Ivo Majcen omenil v svojem poročilu, da bi bilo potrebno ustanoviti pri posameznih društvih fond za pobijanje čebeljih bolezni. Ta zamisel je bila že večkrat predmet razgovorov na odborovih sejah Zveze, vendar ni nikoli prišlo o tem do kakega zaključka.

Kakor je znano, je v zadnjih petih ali šestih letih marsikak čebelar pri nas doživel hudo razočaranje, ko je spomladi kljub pravilnemu in vestnemu oskrbovanju čebel ugotovil, da so mu obolele za nose mavstjostjo ali pršičavostjo. Boleden dostikrat izbruhne tako naglo, da si še starejši čebelar ne zna pomagati, kaj šele neizkušen začetnik. Taki čebelarji navadno zgubijo veselje do čebelarstva in ga opustijo. V tem primeru bi moralo čebelarstvo prevzeti skrb ter poslati k prizadetemu čebelarju bolezensko izvedenca, da bi mu pojasnil in pokazal, kaj naj ukrene proti bolezni.

Z zatiranjem bolezni so vedno v zvezi stroški za nakup razkužil ali medicinskih sredstev, ki pa jih dostikrat prizadeti čebelar ne premore, posebno ne, če se je bolezni razširila na vse družine.

Samo s predavanji o spoznavanju in zatiranju čebeljih bolezni nismo dali čebelarju drugega kakor pouk, kako boleden spozna ali kako in s čim jo naj zdravi, nismo ga pa vprašali, ali ima sredstva za nabavo lekov, ki smo mu jih v predavanju priporočili. Koliko čebeljih bolezni ostane prikritih ravno zaradi tega, ker čebelar nima denarja za njih omejevanje. Marsikdo zopet prikriva boleden zaradi sramu. Mnenja je, da bi ga drugi čebelarji imeli za šušmarja, ker ima bolne čebele. Tako prikrivanje se vleče iz leta v leto, žarišča bolezni pa ostanejo.

Da se temu izognemo, bi morali začeti čebele temeljito zdraviti po vsej Sloveniji, kjer koli bi se pokazal najmanjši sum ene ali druge čebelje bolezni, in to pri organiziranih in neorganiziranih čebelarjih. Zahtevati moramo pomoč, ne

smemo se ji pa naprej odreči! Dve možnosti sta, da se obvarujemo propada naših čebel. Ali se dogovorimo z zavarovalnico, da čebele proti primerni premiji zavaruje, ali pa si ustvarimo lastne fonde, ki bi jih upravljala posamezna društva oziroma skupno naša Zveza.

Letošnjo pomlad je bilo pri Zvezi zelo veliko povpraševanja po folbeksu za zdravljenje pršičavosti in po nose maku za zdravljenje nose mavstjosti. To je dokaz, da sta ti dve bolezni zelo razširjeni v Sloveniji. Zveza je obe zdravili hitro razdala, kolikor ju je imela na zalogi. Nekaj teh zdravil je dobila od društva v Mariboru, vendar to ni zadostovalo, da bi vsem prizadetim ustregla.

Naša Zveza tudi nima toliko denarja, da bi založila večjo vsoto za zdravlila. Edina možnost je, da vsak čebelar prispeva letno določen znesek v fond za pobijanje bolezni, bodisi od panja bodisi osebno. To bi bila nekaka čebelarska samopomoč. Osnovati bi morali tudi lastni laboratorij za ugotavljanje čebeljih bolezni, ker so izvidi, ki jih opravlja »Veterinarski znanstveni zavod« v Ljubljani, predragi za našega čebelarja. Za izvid od ene družine računa ta 750 din. Ko bo Zveza uredila svoj laboratorij, bo pregled čebel veliko cenejši; stroške zanj bo zmogel vsak čebelar.

Pregovor pravi: »Kakor si boš postlal, tako boš ležal.« Tudi z našim čebelarstvom bo tako. Kakor ga bomo uredili, takega bomo imeli. Če pa ga bomo zanemarili in zapustili, nam bo vse propadlo.

Čebelarji, razmišljajte o tem in ne čakajte, da bo celotna streha nad nami v plamenih! Če si razne druge organizacije tako pomagajo, zakaj bi si ne tudi mi.

Vem, da se marsikdo ne bo strinjal z mojim predlogom in bo še naprej šušmaril z bolnimi čebelami. Kdor pa je uviden, mi bo prav dal.

Načel sem to vprašanje, ker se zavedam njegove važnosti. Prosim tudi druge čebelarje, ki so kakršnega koli mnenja, da se oglasijo in povedo, kako si zamišljajo čebelarsko samopomoč pri zatiranju čebeljih bolezni.

F. C.

OBCNI ZBOR ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBOR IN OKOLICO

Na občnem zboru dne 25. marca t. l. je bilo od 28 družin zastopanih 20. Pogrešali smo zastopnike včlanjenih KG in KZ, zelo pa nas je iznenadilo, da je prisostvovala občnemu zboru kmetijska referentka občine Maribor-Tabor, ing. Branka Pečnikar. Zvezo čebelarških društev v Ljubljani je zastopal tov. Vlado Rojec.

Občni zbor je počastil spomin umrlih članov. Družina Gradišče je zgubila vnetega in delavnega odbornika Franca Suto, ki si je pridobil mnogo zaslug za postavitev družinskega čebelnjaka. Družina Zg. Ščavnica je zgubila čebelarškega veterana Blaža Urbaniča. Čebelaril je 62 let in dosegel starost nad 90 let. Imel je celo vrsto raznih odlikovanj, ki so mu bila prisojena kot vzornemu čebelarju, sadjarju in živinorejcu. Odlikovan je bil tudi z redom Sv. Save.

Občni zbor je vodil tov. Ivan Šeško, predsednik čebelarške družine Ruše; člana delovnega predsedstva sta bila še tov. Marko Burja in Franc Koritnik.

Poročilo predsednika: Tov. predsednik je v svojem poročilu zavzel stališče glede na čebelarstvo do programa perspektivnega gospodarskega in družbenega razvoja v okraju Maribor v letih 1961—1965. Program je ugoden za pospeševanje lovstva, čebelarstvu pa ne nudi ničesar. Kljub temu je v načrtu povečanje pridelka medu za 50 %. Ustanovili bodo čebelarško farmo z okoli 1000 panji za oprashitev sadnega drevja sadjarskih obratov. Navedel je pritožbe čebelarških družin zaradi nepravilnega škropljenja sadnega drevja, kar dela čebelarjem veliko škodo. Kljub slabi čebelarški letini člani niso izkoriščali »Vzajemne pomoči«, ki smo jo lani ustanovili. Čebelarji Slovenskih goric so 10. decembra lanskega leta na pobudo Čebelarškega društva Ptuj zelo slovesno praznovali stoletnico rojstva Ivana Jurančiča v Ptuj in pri Antonu v Slov. goricah.

Mariborski Pokrajinski muzej je priredil v okviru V. kulturne revije od 3. do 25. oktobra 1961 v Mariboru odlično uspele razstavo poslikanih panjskih končnic.

Društvo je naročeno na 7 čebelarških listov, na 3 inozemske in 4 domače. »Napredno pčelarstvo« iz Beograda je prenehalo izhajati. List »Sadjarstvo, vi-

narstvo, vrtnarstvo« je prav tako po 49 letih izostal.

V nadaljnjem poročilu se je predsednik dotaknil še socialističnega čebelarškega sektorja, predvsem čebelarstva v Slovenski Bistrici, ki šteje nad 1000 panjev, ter članka Jos. Kataliniča »Naše perspektive«.

Poročilo tajnika: Na območju društva je 28 čebelarških družin s 606 člani. V društvu so včlanjeni 3 KG, 5 KZ, 4 zavodi in 2 čebelarška krožka. Zaradi slabih letin je mnogo čebelarjev prodalo čebele in prenehalo čebelariti.

Predavanja in sestanki so bili pri 12 družinah; 3 družine so organizirale izlete z avtobusi. Lastne čebele ima 10 družin, stiskalnice za vosek oziroma naprave za kuhanje voščin pa tudi 10 družin. Stiri družine so imele svoja zemljišča za gojitev medovitih rastlin. V tem se družine še premalo udeležujejo, a bi se morale, ker program za kmetijstvo in gospodarstvo ne predvideva zboljšanja pašnih razmer. S šolskimi pionirskimi zadrugami je sodelovalo 6 družin. Tudi glede tega so storile družine premalo.

Na društvenem območju sta dve stalni opazovalni postaji, in sicer v Lovrencu na Poh. in na Fali. Poleg teh stalnih postaj so še tri sezonske.

Na območju čebelarške družine Velka se je v dveh čebelnjakih pojavila huda gniloba. V splošnem imajo le posamezni čebelarji prevaževalci zavarovane čebele. Cenejše kolektivno zavarovanje ni prodrlo. Za bolezenske izvedence sta bila dva tečaja. Prvi 28. januarja je veljal novincem, drugi 18. februarja pa vsem izvedencem. Predaval je poleg drugih tudi prof. dr. Ivo Tomašec iz Zagreba.

Glavni odbor se je sestajal redno vsak mesec; razen tega sta bili še 2 izredni seji. Na sejah smo med drugim obravnavali: izvršitev sklepov občnega zbora, poročila o sejah ZČD, zboljšanje čebelje paše, sprejem novih članov, odlikovanja članov, predavanja in tečaji, opazovalne postaje, gospodarski načrt in proračun za leto 1962, izvedba občnega zbora v letu 1962, delo poslovalnice, stoletnica rojstva Jana Jurančiča, pravilnik »Samopomoči«, nove članske izkaznice, čebelarška razstava v Radgoni, razdeljevanje pasišč v območju Čebelarškega društva Ptuj, izvoz medu, organizacija izletov čebelarških društev k tovarišu Kirarju.

Pri tov. Kirarju je bil tečaj za vzrejo matic. Izletov društvo ni prirejalo, ker

so to opravile mariborske družine same. Gospodarski načrt je bil v glavnem uresničen, ni pa bilo mogoče organizirati čebelarke razstave.

Poročilo gospodarja in blagajnika:

Kljub slabi letini je društvo dobro gospodarilo. Po krivdi članov je zelo primanjkovalo voska, vendar je vsak član za vosek dobil satnice. Težave so bile tudi pri nabavi panjev, ker je bilo treba iskati novega izdelovalca. S potrebščinami je bila poslovalnica dobro založena.

V društveni knjižnici je 216 vezanih knjig in publikacij v vrednosti 105.068 dinarjev. Člani so, žal, premalo segali po knjigah.

Aktiva so dosegla vsoto 1.658.520 din. Čistega dohodka je bilo 72.532 din; proti lanskemu je manjši za 26.759 din. Poslovni prostor (najemnina, vodarina, razsvetljava, zavarovanje, čiščenje, hišnica itd.) stane 1.042.251 din, delo v poslovalnici 68.000 din. Za predavanja in potnine smo izdali 18.644 din, za pisarno 8.199 din. Stroški se krijejo z dohodki prometa s panji in drugimi čebelarskimi potrebščinami, satnicami sladkorjem, voskom in medom.

Razprava o poročilih: Zastopniki družin so se pritoževali zaradi nizke cene medu. Daljša razprava se je razvila tudi o zatiranju hude gnilobe na območju družine Velka.

Občni zbor je pozdravil tovariš Vlado Rojce v imenu Zveze čebelarskih društev. Poudaril je važnost gospodarskega načrta za mariborski okraj, ki ga je obravnaval v svojem govoru tov. predsednik. Ker je iz njega razvidno, da ni koordinacije, se vsiljuje vprašanje, odkod med, če ne bo medovitih rastlin. Dotaknil se je tudi konference v Beogradu, kjer je zastopal slovenske čebelarje tov. Namar. Iz vsega je razvidno, da smo navezani sami nase; podpora iščimo v društvu in družinah! Zveza ne išče dobička, vendar pa mora shajati. Dalje je govoril še o strokovnem listu, o včlanjenih društvih in njih delavnosti, o številu članstva, o občnem zboru v Murski Soboti, o zatiranju hude gnilobe in o odlikovanju čebelarjev po Zvezi oziroma društvih. Naposled je pohvalil društveno gospodarstvo in čestital k uspehu.

Ing. Branka Pečnikar je pozdravila občni zbor v imenu kmetijske službe občine Maribor-Taborn in pozvala čebelarje k sodelovanju s kmetijstvom. Na-

vedla je tudi razne težave, ki se pojavljajo v kmetijstvu.

Izvoljen je bil v glavnem stari upravni in nadzorni odbor. Določili smo nadalje delegate za občni zbor Zveze v Murski Soboti. Končno je bil sprejet še gospodarski načrt in proračun stroškov za poslovno leto 1962 v višini 511.000 din.

Občni zbor je sprejel tele predloge:

1. Po programu perspektivnega gospodarskega in družbenega razvoja v okraju Maribor v letih 1961—1965 so predvidene določene spremembe tako v kmetijstvu kot gozdarstvu, glede površin in kultur, s čimer se zmanjša čebelja paša na minimum, kar bi imelo za posledico propast čebelarstva. Glede na to zahtevamo zaščito tudi za oplojevalke cvetja, kakor je priznana celo divjadi, ki dela škodo.

2. Naprednega sadjarstva si ne moremo zamisliti brez škropljenja rastlin. Nehvaležno pa je, da zastrupljajo s škropivom oplojevalke cvetja sadnega cvetja. KG in KZ prosimo, da se ravnajo, ko škropijo, po priporočilih in navodilih Kmetijskega inštituta v Ljubljani, posebno pa, da opuste škropljenje v cvet.

3. Čebelarske družine so temelj čebelarskega društva, zato naj se ravnajo izvoljeni odbori po pravilniku o organizaciji in poslovanju družin, zlasti čl. 9, ki se nanaša na delo družine. Po čl. 10 preneha družina, ako pade število članov pod 10. Družine naj v bodoče posvečajo več pažnje zboljšanju čebelje paše ob rekah, potokih in na neplodnih zemljiščih.

Družine naj skličejo v prihodnjih dneh sejo, na kateri naj poročajo delegati o poteku občnega zbora društva. Na sejo naj predsednik povabi vse člane.

4. Mestni svet mesta Maribora je z odlokom z dne 7. aprila 1961 št. 04/5-MS 46/1 spremenil odlok Mestnega ljudskega odbora z dne 24. decembra 1954, po katerem ni dovoljena prodaja nakradenih cvetlic in vrbovih mačic na trgu. Toda kljub temu prodajajo učenci osnovnih šol in drugi ljudje še nadalje nakredeno cvetje na mestnih tržnicah, po gostilnah in ulicah. Upravni odbor naj skuša doseči, da se uveljavi zopet prvotni odlok.

5. Kljub veliki potrebi po raznih oljih in močnih krmilih (oljne tropine) KG in KZ ne sejejo oljne repice, češ da to ni rentabilno. Oljna repica kakor druge oljnice (ogrščica, sončnice, mak gorčica) so za razvoj čebel zelo važne rastline. Občni zbor je mnenja, da se njih sejanje

prav gotovo splača. Zato opozarja občni zbor KG in KZ na važnost oljnic za čebelarstvo in prehrano ljudi ter priporoča, da zasejejo z njimi čim večje komplekse.

P. M.

OBCNI ZBOR ČEBELARSKE DRUŽINE V ČRNOMLJU

je bil 14. januarja 1962. Čebelarji so se ga udeležili kljub slabemu vremenu v precejšnjem številu. Vodil ga je predsednik društva tov. Lovro Rems. Posebej je pozdravil tov. Vlada Martelanca kot zastopnika Zveze čebelarskih društev Slovenije in tovarišico ing. Martino Golobovo, referentko za kmetijstvo pri ObLO Crnomelj. Prikazal je delo naše družine v letu 1961 in pripomnil, da je na teritoriju še precej čebelarjev, ki niso včlanjeni v našo organizacijo. Letos si moramo prizadevati, da jih čim več pridobimo. Nadalje je ugotovil, da je bilo preteklo leto za čebelarje slabo, saj so samo močnejše čebelje družine nabrale zimsko zalogo, slabše pa je bilo treba dokrmiti.

Po poročilih tajnika tov. Ivana Bička in blagajnika tov. Dražumeriča se je razvila živahna debata. Središče razgovorov so bile čebelje bolezni, zlasti huda čebelja gniloba, ki se je pojavila v okolici Dragatuša.

Poročilo o veterinarskem pregledu po tej bolezni okuženih čebelnjakov je podala tov. Golobova, ki je sodelovala pri pregledu s tov. dr. Snojevo iz Ljubljane. Sedaj vemo, da gre dejansko za hudo gnilobo čebelje zalege. V enem primeru so obolele čebelje družine takoj zažveplali, okuženo satje pa sežgali.

Tov. Vlado Martelanec, ki ga vsi čebelarji v Beli Krajini dobro poznajo, saj je pred vojno služboval kot učitelj v Črnomlju in je kot vzoren čebelar veliko napravil za napredek belokrajnskega čebelarstva, je predaval o okuženju in zdravljenju hude gnilobe čebelje zalege. Zaposlili smo ga, da naj nam o tem predava, ker je to trenutno najbolj pereč problem pri nas. Sklenili smo, da bomo v Beli Krajini spomlad, ko bo za to primerno vreme, dali po strokovnjaku pregledati vse čebelnjake.

Razpravljali smo tudi o kolektivnem zavarovanju čebel, o skupni kuhi voščin, izdelavi satnic in podobno. Društvo bo dobilo v kratkem 3 nove modele za vli-vanje satnic. Treba pa je nabaviti še

ново napravo za stiskanje voščin. Novoizvoljeni odbor smo zadolžili, da preskrbi stiskalnico še v tem letu. Tako bomo lahko izdelovali satnice sami in se s tem izognili parafinu, ki nam je v letu 1960 napravil kar precej škode.

Ob koncu so vsi čebelarji izrazili željo, da bi se v bodoče sestajali pogosteje, v svoji sredi pa bomo vedno z veseljem pozdravili strokovnjake, saj smo izkušene besede zelo potrebni.

OBCNI ZBOR DRUŠTVA KRŠKO

Dne 25. marca se je zbralo v mali dvorani Občinskega ljudskega odbora nad 100 čebelarjev na letnem občnem zboru. Pred samim zborom je predvajal profesor Senegačnik ruski barvni film o življenju čebel in čebelarskih opravilih. Njegovo spretno strokovno tolmačenje je še povzdignilo vrednost filma. Film si je ogledalo tudi večje število mladine.

Filmu je po kratkem odmoru sledil občni zbor s poročili. Prisrčno pozdravljen je zboru prisostvoval v imenu ObLO Krško tov. Sribar, ki je pokazal veliko razumevanje za čebelarstvo in v svojem govoru podčrtal naše požrtvovalno delo. Navzoč je bil tudi zastopnik DOZ-a. Iz poročil smo zvedeli, da ima društvo pet družin:

	Število članov	Število panjev
Videm	55	649
Sevnica	29	367
Brestanica	23	163
Dobova	54	400
Brežice	10	114
Skupaj	151	1693

Obširna razprava se je sukala okrog sončnic in izgub pri čebelah, ki so jo povzročile. DOZ-u smo zelo zamerili, da nam je odrekel pomoč. Zastopnik DOZ-a je celo izjavil, da je nesrečo povzročil žvepleni plin iz tovarniškega dimnika. Tovarišu Vadnalu, ki je pred 50 leti ustanovil v Spodnjem Posavju prvo čebelarsko društvo, je odbor izročil lepo spomenico, umetniško delo tov. Mikoliča.

Po sprejeti razrešnici je bil znova izvoljen stari odbor. Ob koncu zбора je podal prof. Senegačnik nekaj pojasnil in pobud za bodoče delo pri čebelah. Ko smo še sklenili na predlog tov. Skoka, da bomo letos napravili izlet k Plitvičkim jezerom, je predsednik zaključil uspeši občni zbor.

F. V.

POROČILO ZA APRIL 1962

Prva in druga tretjina mesca aprila sta bili podpovprečno hladni in vlažni. Proti koncu druge dekade je nastopilo zelo toplo in suho vreme, ki je trajalo do 27. aprila, ko so ohladitve znova nastopile. Nekatere opazovalnice so zaznamovale še nekaj dni s snežno odejo.

Sadno drevje je letos cvetelo zelo pozno, posebno na Primorskem. V primerjavi z lanskim letom je bilo 14 dni do pet tednov zakasnitve. V prvi dekadi so se na Primorskem razcvetele marelice, breskve in češplje. Toplo obdobje je pospešilo razcvetenje zgodnjih vrst sadnega drevja tudi drugod po Sloveniji. Cvetijo marelice, breskve, slive, češnje, hruške in prve jabolane. V tretji dekadi so čebele zelo obletavale oljno repico.

Hladno in deževno vreme je družine, ki so bile v splošnem šibke, oviralo pri nabiranju hrane. Večina opazovalnic izkazuje še padeč tehtnic. Ponekod je bilo malo več bere v zadnji dekadi.

Breg-Tržič: Matice obilno zalegajo, družine se dobro razvijajo.

Dražgoše-Skofja Loka: Leska in jelša sta marsikje pozebli. Iva je medila, cvetnega prahu pa je imela malo in je izredno hitro odcvetela. Zalega se je zakasnila za cel mesec.

Rogatec: Medišča sem nastavljal že 19. aprila.

Pušča-Bistra: Stanje ob pregledu čebel 23. aprila: 3 do 6 satov zalege, čebele zasedajo 6 do 10 ulic.

Kraj opazovalnice	Donos ali poraba v			Skupno pridobil ali porabil dkg	Srednja mesečna toplina °C	Dnevi			Sončni sij v urah
	I.	II.	III.			izletni	deževni	s snežno odejo	
	mesečni tretjinski dkg								
Breg-Tržič	- 40	-100	-	- 140	+10,9	21	11	2	191
Dražgoše-Sk. Loka	-100	- 70	- 80	- 250	+6,1	11	8	12	121
Zerovnica-Postojna	- 75	-125	+ 35	- 165	-	20	10	8	169
Rogatec	- 40	+ 50	+270	+ 280	+9,3	29	7	-	128
Lovrenc na Poh.	- 60	- 30	-105	- 195	+9,3	20	11	1	160
Selnica ob Dravi	- 40	- 55	- 70	- 165	+8,7	19	11	-	129
Lovrenc na Drav. p.	- 40	-150	+110	- 60	+10,2	25	12	-	194
Cezanjcevi-Ljutomer	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bučkovci-Videm	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ob Ščavnici	- 40	- 20	+ 80	+ 20	+10,0	26	12	-	152
Prosenjakovci-M. Sobota	- 50	- 20	+280	+ 210	+10,1	26	13	2	170
Lendava	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podtabor-Struge	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svibnik-Črnomelj	-100	-125	+155	- 70	-	17	7	-	135
Pušča-Bistra	- 70	- 80	- 90	- 240	+10,6	24	7	-	183
Ljubljana	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Povpreček	-	-	-	- 70,5	-	-	-	-	-

ČEBELARSKIM DRUŽINAM

ki so letos kljub zvišanju članarine pridobile nove člane-naročnike, in sicer: Laško 15, obler Bresternica 14, Poljčane 15, Ajdovščina 12, Rakek, Videm-Krško po 11, Skofja Loka, Ravne na Koroškem po 9, Besnica, Celje, Grosuplje, Gradišče v Sl. goricih in Kobilje po 7 ter še nekatere druge po 1—5, se Zveza iskreno zahvaljuje za njih vsestranski trud in prizadevanje. Postavljamo jih drugim družinam za zgled. Skrbimo za dvig števila članov, kajti čim močnejša bo naša organizacija, tem več bomo lahko dosegli za napredek našega čebelarstva.

Nekatere čebelarke družine bodo dobile s 6. številko nekaj letošnjih številk brezplačno. Prosimo jih, da jih razdele v reklamne namene zadržam, kmetijskim gospodarstvom ali šolam z vabilom, da pristopijo k naši organizaciji.

VEZANI LETNIKI SLOVENSKEGA ČEBELARJA

Letnike Slovenskega čebelarja, ki smo jih dali vezati v originalne platnice, smo te dni dobili iz knjigovoznice. Dvignete jih lahko osebno v našem tajništvu, Ljubljana, Miklošičeva 30 do 15. julija. Nedvignjene knjige bomo razposlali priporočeno po pošti v breme naročnika. Dvignete jih torej čimprej, da ne bo stroškov.

ZA TISKOVNI SKLAD

Slovenskega čebelarja so nadalje darovali: čebelarica družina Velika dolina 1000 dinarjev, Martin Rajter, Vitomerci 100 din, Pavle Pivk, Ziri 100 din, Miha Zbogar, Deskle 1000 din, Franc Vrčko, Ptuj 400 din, Franc Resman, Radovljica 2000 din in neimenovani iz Grada 500 din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

ČLANOM-ČEBELARJEM,

ki še niso plačali članarine za leto 1961 in 1962, bomo tej številki priložili položnico. Prosimo jih, da poravnajo svoj dolg najpozneje do 10. julija t.l., ker jim bomo sicer iz razumljivega razloga ustavili glasilo.

ČEBELARJI-ZACETNIKI

dobe v našem tajništvu, Ljubljana, Miklošičeva 30, satnice proti plačilu v gotovini.

ZVEZA IMA NA ZALOGI

stare letnike Slovenskega čebelarja, ki jih oddaja po znižani ceni, in sicer:

nevezani letnik 1949 po	100 din
nevezane letnike 1950, 1951, 1953 in 1954 po	200 din
vezani letnik 1950/51 v eni knjigi po	400 din
nevezana letnika 1956, 1957 po	400 din
Sodobno čebelarstvo I. del	1350 din
Sodobno čebelarstvo II. del	2800 din
razglednice panjskih končnic po serije 10 razglednic v originalnem ovitku po	300 din
načrte zložljivih in stalnih čebelnjakov od 50 do	100 din
načrt za AŽ-panj	100 din

PRODAM

10 naseljenih AŽ-panjev. Anton Pugelj, Polje, št. 208 pri Ljubljani.

PRODAM

tri naseljene AŽ-panje s čebelnjakom in orodjem. Anton Jamnišek, Celje, Kersnikova 32.

PRODAM

stare in nove AŽ-panje, točilo in druge čebelarke potrebščine. Cena po dogovoru. Danijel Bogatin, Ljubljana, Vidovdanska 7.

KUPIM

čebelje roje. France Dakskobler, Troblje — Slovenj Gradec.

POZIV

Čebelarje iz okolice Zirovnice in Bleda prosim, da mi pomagajo izslediti tatu, ki mi vsako leto odnese nekaj panjev. Čebelnjak imam blizu električne centrale v Mostah. Od tam drži ena brv na Moste-Zirovnica, druga pa na Zasip. Obe sta zelo pripravni za ponočne tatinske pohode. Lani mi je v februarju odnesel neznanec štirisarar, letos maja pa kar dva petsatarja. Se pred leti sta mi zgignila eksportni panj na sedem satov in kranjič. Tatvino sem vsakokrat prijavil milici, a tatu ni mogoče najti. Če kdo ve za nepridiprava, naj mi sporoči, kje skriva moje panje. Varujmo svoje pošteno ime! — Jože Sodlja, Blejska Dobrava 86.